

UNDERVISNINGS
MINISTERIET

Unge hjælper unge

*– ideer til ungementorordningen i
erhvervsuddannelserne*

Undervisningsministeriets temahæfteserie nr. 8 - 2009

Unge hjælper unge

– ideer til ungementorordningen i erhvervsuddannelserne

Jane Olesen, Nationalt Center for Erhvervspædagogik (NCE)

Undervisningsministeriets temahæfteserie nr. 8 - 2009

Udgivet af:
Undervisningsministeriet
2009

Unge hjælper unge

– ideer til ungementorordningen i erhvervsuddannelserne

Publikationen indgår i Undervisningsministeriets temahæfteserie som nr. 8 – 2009

Forfatter: Jane Olesen, Nationalt Center for Erhvervspædagogik (NCE)
på baggrund af bidrag fra de deltagende skoler

Tekstredigering: Helle Andersen, NCE og Peter Birch, journalist

Redaktion og
produktion: Werner Hedegaard, Undervisningsministeriet, Kommunikationsenheden

Grafisk tilrette-
læggelse og omslag: Phoenix Design Aid A/S

Fotos: Lars Skaaning (fotos fra Odense Tekniske Skole) og Michael Westermann (fotos fra EUC Lillebælt)
Forsidefoto: Lars Skaaning

1. udgave, 1. oplag, oktober 2009: 2.500 stk.

ISBN 978-87-603-2825-1

ISBN (WWW) 978-87-603-2826-8

Internetadresse: www.uvm.dk/ungementorer

Udgivet af Undervisningsministeriet, Afdelingen for erhvervsfaglige uddannelser

Bestilles (ISBN 978-87-603-2825-1) hos: NBC Ekspedition
Tlf. 56 36 40 40, fax 56 36 40 39 eller e-mail: ekspedition@nbcas.dk
Telefontid: Mandag-torsdag 9.30-16.00, fredag 9.30-15.00

eller hos boghandlere

Tryk: Scanprint A/S. Trykt med vegetabiliske trykfarver på miljøcertificeret papir
Printed in Denmark 2009

Publikationen indeholder en række bilag med eksempelmateriale fra de skoler, som medvirker i projektet Unge hjælper unge

Eventuelle henvendelser af indholdsmæssig karakter rettes til Kommunikationsenheden i Undervisningsministeriet, tlf. 33 92 50 57 eller e-post: pub@uvm.dk

Forord

Siden 2007 har en række erhvervsskoler forsøgt sig med at etablere ungementorordninger for elever i erhvervsuddannelserne. Pengene til forsøgene er kommet fra satspuljemidlerne, og forsøget afsluttes med udgangen af 2010.

Lektor Jane Olesen fra Nationalt Center for Erhvervspædagogik har fulgt forsøgene lige fra starten og samlet de første erfaringer herfra. Undervisningsministeriet finder, at erhvervsskolerne allerede har gjort mange gode og nyttige erfaringer med at etablere ungementorordninger af forskellig slags, og har derfor bedt Jane Olesen om at udarbejde dette inspirationshæfte, som kan være til hjælp for nye skoler, der er ved at etablere ordningen, og til inspiration for skoler, som måske har lidt vanskeligt ved at få ordningen til at fungere eller blot trænger til ny inspiration.

Flere af de skoler, der har været med fra ordningens start, har kunnet konstatere, at de unge mentorer har betydning for, hvordan de nye elever på skolen klarer sig. De er med til at mindske frafaldet, forbedre skole- og læringsmiljøet, mindske mobning og øge tolerancen for elever, der har det svært. Som en rigtig god sidegevinst

vokser mentorerne enormt med opgaven og bliver nogle gode ambassadører både for ordningen og for skolen.

De unge mentorer kan noget i forhold til de elever, der kan have det svært ikke mindst i mødet med erhvervsskolekulturen, der kan virke på mange måder overvældende for de unge ikke mindst i begyndelsen, set på baggrund af de mere kendte og overskuelige rammer i grundskolen eller på efterskolen mv. Samtidig skal man være bevidst om, at det ikke er alle problemer, de unge mentorer kan løse. Nogle elever har problemer af en karakter, som kræver professionel hjælp – og det skal der andre til tage sig af. Men en god kammerat er guld værd.

Undervisningsministeriet håber, at dette inspirationshæfte kan være med til, at endnu flere, som har behov for det, får mulighed for at nyde godt af denne ordning.

Søren Hansen

Afdelingschef
Afdelingen for erhvervsfaglige
uddannelser

Indhold

Forord	3
Indledning	5
1. Hvad forstås ved "Unge hjælper unge"-mentorordning?	8
Hvad siger de unge selv?	8
Hvad forstås ved ungementor/tutor/buddy/studymate/mentee?	10
Interview af to mentee'er og en mentor	12
2. Rekruttering af mentorer og mentee'er	14
Råd og anbefalinger til rekruttering	17
3. Det gode match mellem mentor og mentee	18
Eksempler på gode og nogle gange usædvanlige matcher	19
Eksempler på kollektive matcher	20
Råd og anbefalinger til matcher individuelt og i klasser	21
4. Selve mentorprocessen – hvad laver man?	22
Råd og anbefalinger	23
5. Uddannelse af mentorer	24
Diplom eller bevis for mentoruddannelsen	25
Mentorgerning er et plus – også i praktikvirksomheden!	25
Råd og anbefalinger	25
6. Mentorer som ambassadører og rollemodeller	26
Råd og anbefalinger	26
7. Uddannelse af lærere/tovholdere i ungementorordningen	28
Råd og anbefalinger	29
8. Hvad gør en forskel?	30
Anbefalinger fra deltagende tovholdere, mentorer, mentee'er og evaluator	30
Litteratur	32
Bilag	34

Indledning

Fra 2007 har erhvervsskolerne arbejdet med ungementorordninger på mange forskellige måder og med skiftende held. Projektet finansieres af Satspuljebevilling til "Unge hjælper unge"-mentorordningen på erhvervsskolerne.

Undervisningsministeriet har ved bevillingen tilkendegivet, at forsøg med forskellige metoder er tilladt og nødvendige. Afprøvningen af ordningen foregår på 30-40 skoler i hele landet og har til formål at hjælpe frafaldstruede elever til at gennemføre uddannelsen og at medvirke til forbedring af skolemiljøet. Forsøget løber frem til december 2010.

Nogle skoler bruger mentorordningen som en individuel støtte til udvalgte elever, mens andre tilbyder kollektive ordninger i klasser, hvor der dannes makkergrupper, eller hvor to-tre mentorer er tilknyttet en klasse.

Efterhånden er der indhøstet en del erfaringer, hvoraf nogle er gode og spændende, andre lidt mere problematiske.

For at nævne det positive først: Når unge hjælper unge fungerer, viser det sig ved, at skolens læringsmiljø forbedres, mobning mindskes, tolerancen over for problematiske elever vokser, frafaldet falder, og det bliver tilladt at tale om problemer og have brug for hjælp. Mentorerne vokser med opgaven og bliver gode rollemodeller og ambassadører for ordningen. Mentee'er hjælpes i dagligdagen, og nogle bliver selv mentorer.

De problematiske erfaringer kan være, at det er svært at rekruttere mentee'er, fordi eleverne ikke ønsker at tabe ansigt eller blive stemplet som tabere. Desuden hænder det ofte, at lærere og kollegaer på skolerne ikke orker at gå i gang med projektet. Tiden og rummet til at få fat i mentorer, uddanne dem og koble dem til mentee'er kan være meget knap på erhvervsskoler.

Når unge hjælper unge fungerer, viser det sig ved, at skolens læringsmiljø forbedres, mobning mindskes, tolerancen over for problematiske elever vokser, frafaldet falder, og det bliver tilladt at tale om problemer og have brug for hjælp.

På de følgende sider vil vi formidle nogle af de bedste og mest positive erfaringer, samlet op gennem evalueringsskemaer, gennem interview med tovholdere, mentorer og mentee'er og gennem de årlige statusmøder mellem skolerne, hvor viden og erfaringer udveksles og diskuteres.

I projektet udsender evaluator, Jane Olesen fra Nationalt Center for Erhvervspædagogik (NCE), hvert år en statusrapport, der kan rekvireres på NCE's hjemmeside www.delud.dk. Andre materialer fra projektet lægges ud på samme hjemmeside.

I sidste kapitel "Hvad gør en forskel?" er der råd og anbefalinger til det videre arbejde med ungementorordningen til brug for nuværende og kommende lærere.

I bilagene præsenteres materialer fra deltagerskolerne, der forhåbentligt kan inspirere andre erhvervsskoler og bidrage til deres unikke praksis.

1

Hvad forstås ved “Unge hjælper unge”-mentorordning?

Traditionelt opfattes en **mentor** som en erfaren og respekteret rådgiver, der hjælper sin elev/mentee med, hvad eleven nu har brug for. Mentor var i Grækenland en ven og rådgiver for helten Odysseus. Da Odysseus begav sig af sted til den trojanske krig, efterlod han sin søn i Mentors varetægt.

I “Unge hjælper unge”-projektet er mentor en ung (eller voksen) skole- eller klassekammerat, der har lyst og overskud til at hjælpe medstuderende.

En **tutor** (latin *tutor*, beskytter, hjælper) er en vejleder – ikke en lærer i egentlig forstand.

På mange uddannelsessteder bruges **tutor** for eksempel om rusvejleder, en ældre studerende, der er med til at tage imod de nye elever, arrangerer forskellige aktiviteter for dem og i det hele taget hjælper dem igennem den første tid på studiet.

Begrundelsen for at udbyde midler til ordningen var primært at styrke elevernes muligheder for at gennemføre en erhvervsuddannelse. Ordningen skal dermed bidrage til at imødegå frafald, omvalg og forkert valg af uddannelse.

En anden vigtig begrundelse var at forbedre skole- og læringsmiljøet som led i skolernes fastholdelsesstrategier. Man ønsker et mere tolerant, åbent og inkluderende miljø i ungdomsuddannelserne, hvor der alle dage har været både målrettede og søgende, afklarede og uafklarede, dygtige og mindre dygtige elever. Kort sagt en meget mangfoldig elevgruppe, der kalder på mange faglige, sociale og individuelle indsatser baseret på et ressourcensyn mere end et mangelsyn. At lade elever hjælpe elever bygger på et ressourcensyn, der opfatter elever som personer, der har potentialer til at hjælpe andre og til at modtage hjælp.

Hvad siger de unge selv?

(udsagnene er lettere omskrevet, og navne er ændret)

“Så var det altså bare nok! De kunne have det så godt, kunne de!”

Annette havde bogstaveligt talt bøgerne i armene for at dumpe dem på et skrivebord med et brag og skride. I sidste øjeblik blev den to år yngre Bente fra HG2 matchet med Annette og fik hende overbevist om, at det hele nok skulle falde på plads. De indgik en mentorkontrakt¹, tæt fulgt op af projektkoordinatoren. Følelsen af at være udenfor ændrede sig for Annette, og i dag er hun selv mentor og har et venindeligende forhold til Bente.

Charlotte fra en teknisk skole blev ringet op af en fra sin gruppe, da hun var sygemeldt, og blev overtalte til at møde op alligevel. “Det har jeg sgu’ aldrig oplevet i skolen eller på en arbejdsplads.” Den hurtige, direkte og jævnbyrdige kontakt til en skolekammerat fra firemandsgruppen i ungementorprojektet havde meget større effekt, end hvis en kontaktlærer havde ringet op og spurgt til fraværet.

¹ Se bilag 1 om mentorkontrakt.

Peter meldte sig som mentor, straks han hørte om ordningen. Som han siger: "Jeg har stor erfaring med manglende skoleglæde fra min elendige skoletid med mobning og nederlag." Han tilbød sin hjælp til en bestemt fyr i sin klasse, der kunne trænge til hjælp.

Ismail kom til Danmark som 12-årig og begyndte senere på teknisk skole for at uddanne sig til elektroingenør. Det kneb med det danske sprog, så Ismail blev matchet med en dansk dreng, der kunne bruge hjælp til matematik. Ismail har netop fået 12 i dansk, og den danske dreng klarer sig fint igennem sin uddannelse til elektriker.

Ohms lov volder en 17-årig dreng problemer på elektrikeruddannelsen. De faglige huller vokser – ligeså fraværet. I samme klasse spottes en elev med overskud og ressourcer til at hjælpe fagligt og socialt. Gennem et tæt samarbejde med eleverne, faglæren og projektets tovholder lykkes det at fastholde drengen.

Hvad forstås ved ungementor/tutor/buddy/studymate/mentee?

I "Unge hjælper unge" fokuseres der på, at unge eller voksne *elever hjælper elever!*

Hjælpen bygger på jævnbyrdighed og er uprofessionel i modsætning til voksenmentor-, studie- eller uddannelses- og erhvervsvejleder- og psykologordninger, hvor personer er ansat til og lønnes for arbejdet.

På erhvervsskolerne bruger man forskellige betegnelser for ungementorerne, for eksempel tutorer, buddy'er, makkere, studymates.

Mentee'er kaldes for eksempel menter, makkere, studymates.

En **buddy** betyder på amerikansk en god ven.

På Odense Tekniske Skole bruger man buddy- og mentor-betegnelserne i ungementorordningen. Buddy er en fortrolig "organiseret kammerat" (se boks side 10).

Studymate bruges på CPH West og andre skoler om det samme som tutor og buddy.

Ismail kom til Danmark som 12-årig og startede senere på teknisk skole for at uddanne sig til elektroingeniør. Det kneb med det danske sprog, så Ismail blev matchet med en dansk dreng, der kunne bruge hjælp til matematik. Ismail har netop fået 12 i dansk, og den danske dreng klarer sig fint igennem sin uddannelse til elektriker.

Hvad er en buddy?

En buddy er en elev, som har lyst til at hjælpe en medstuderende.
En buddy er en elev med overskud til at hjælpe.
En buddy er en elev, som kender skolen godt og vil vise en medstuderende rundt.
En buddy har tavshedspligt.

Hvad får du til gengæld som buddy?

Du får et diplom, et ekstra plus på cv'et.
Du bliver uddannet til at varetage rollen som buddy.
Du viser din mester, at du kan tage ansvar.
Du får mulighed for personlig udvikling.

Hvad er en mentee?

En mentee er en elev, som har svært ved at nå eller overskue det hele.
En mentee er en elev, som har brug for en god kammerat at tale med.
En mentee er en elev, som mangler netværk til at få en læreplads.
En mentee er en elev, som har svært ved at møde til tiden.
En mentee er en elev, som har brug for hjælp til lektier.
En mentee er en elev, som mangler opbakning til at bestå grundforløbet.

Eksempel med udgangspunkt i Odense Tekniske Skoles folder om Buddy – elev til elev-mentor, 2008 (se bilag 2 med et længere uddrag af folderens tekst).

Interview af to mentee'er og en mentor

Nicki og Ferhat sagde ja tak til at få en mentor

Med hjælp fra en mentor har Nicki og Ferhat fået troen på, at de kan tage den uddannelse, de så gerne vil have.

På et stort statusmøde med deltagere fra erhvervsskoler fra hele landet tog journalist Peter Birch temperaturen på mentorers og mentee'ers oplevelse af at være med i ordningen.

Artiklerne fra mødet den 3. juni 2009 kan ses i bilag 3 – her til højre er et hurtigt indtryk af elevernes egne oplevelser.

Nicki Bianchi og hans klassekammerat Ferhat Liman kæmper en hård kamp for at gennemføre en smedeuddannelse. Odds er hårde, og begge har før været på grænsen til at give op. Men de har viljen til at kæmpe, og på det seneste har de også fået god hjælp, så de nu begynder at tro på, at det kan lykkes.

Det var ellers ikke selvtillid og viljestyrke, der prægede Nicki, da han forlod folkeskolen for nogle år siden. Frykten for nederlag hang som en sky over hans hoved og formørkede hans fremtidsdrømme.

“Min skolegang var ikke for god. Jeg var ikke særlig god til at læse og stave, så jeg var bange for, at jeg ville gå død i det, hvis jeg begyndte på en uddannelse,” fortæller han. Allerede da han meldte sig ind, gjorde han opmærksom på, at han havde brug for hjælp, og det var stikordet til erhvervs-

og uddannelsesvejlederen, der meget hurtigt fik Nicki koblet på skolens mentorordning.

Ferhat har også problemer med læsning og skrivning, men i modsætning til Nicki fik han ikke sagt til fra begyndelsen.

“Jeg havde ikke noget imod at tale om det, når jeg var alene med nogen. Men det var lidt svært, når hele klassen hørte på det. Man ved jo aldrig, hvordan klassekammeraterne tager imod en, når man viser den side frem,” forklarer han. I dag er det noget andet. Kammeraterne har vist forståelse, og alle prøver at hjælpe, så godt de kan.

“Det viser sig, at man godt kan blive respekteret, selv om man beder om hjælp. Så nu synes jeg, det er i orden, at de andre ved det,” siger han.

Mentor hjælper også sig selv

Personligt overskud og interesse for andre fik Jimmy Jakobsen til at blive mentor.

Normalt er han ikke meget for at blande sig i andre menneskers forhold. Han var derfor noget tøvende, da skolens uddannelses- og erhvervsvejleder opfordrede ham til at blive mentor.

“Jeg tænkte over, hvordan jeg selv ville have det, hvis der kom en vildt fremmed person og ville være min mentor, eller hvad det nu hedder. Det ville jeg ikke føle mig særligt godt tilpas ved. Men jeg har altid været lidt nysgerrig

efter at vide, hvordan andre mennesker har det, så de fik mig overtalt til sidst,” fortæller Jimmy Jakobsen, elev på EUC Lillebælt i Fredericia.

Selv om han med sine 26 år er noget ældre end de fleste af kammeraterne, kan han godt sætte sig ind i, hvad det er, de går og tumler med.

“Jeg har selv været i den situation, at jeg ikke rigtigt vidste, hvad jeg ville

med mit liv. Jeg har stået på fabrik i fem år, og det er i hvert fald ikke vejen frem,” fortæller Jimmy videre. På baggrund af den erkendelse valgte han at gå i lære som klejnsmed og er nu i gang med 2. skoleperiode. Det har givet ham et perspektiv på tilværelsen og et overskud at dele ud af til de yngre elever. Han har været mentor for tre siden grundforløbet.

2

Rekruttering af mentorer og mentee'er

Alle skoler har udpeget en tovholder, projektleder eller koordinator, der står for udvælgelsen af mentorer og mentee'er, ofte i tæt samarbejde med kontaktlærere og uddannelses- og erhvervsvejledere.

På nogle store skoler udbydes mentorordningen på enkelte afdelinger, mens andre tilbyder mentorer til alle, og andre igen kun bruger ordningen i forhold til særligt frafaldstruede elever.

Rekrutteringen af mentorer er lettere end rekrutteringen af mentee'er. For eksempel har Tech College Aalborg uddannet 48 mentorer efter august 2008, men kun de færreste har været brugt.

Erhvervsskolerne anvender forskellige metoder til at rekruttere mentorer. Nogle beder eleverne om en skriftlig ansøgning og udvælger de bedst egnede. Andre udpeger egnede mentorer, og atter andre matcher direkte par i samme klasse eller på tværs af indgange alt efter behov.

Det har mange steder været problematisk at rekruttere mentee'er, fordi eleverne er bange for at tabe ansigt, miste status og blive stemplet som svage.

På Horsens Handelsskole har man forsøgt at forebygge denne stigmatisering ved at lave åbenthustimer, hvor mulige mentee'er kan møde uforpligtende og diskret op.

Tiden til at finde frem til de relevante elever er på mange erhvervsskoler kort, og det synes uoverkommeligt at matche mentorpar, hvorimod mere kollektive klasseordninger virker lettere at gå til.

En interessant undtagelse er handelsskolen i Svendborg, der har fået langt flere mentee'er end forventet og har måttet stoppe tilgangen. Tovholderen forklarer det med, at det er blevet accepteret og positivt at deltage i mentorordningen.

Der er heldigvis positive eksempler fra skolerne. Her er nogle af dem:

EUC Lillebælt

På EUC Lillebælt foregår rekruttering af mentorer og mentee'er ad flere kanaler. De unge spottes og visiteres til tovholderen for deres kompetencer og ressourcer af alle involverede undervisere, uddannelses- og erhvervsvejledere og fastholdelsesmedarbejdere.

Ved hvert holdoptag foretager tovholderen en oplysende indsats. Hun besøger alle hold og deler foldere ud. Rundt om på skolen hænger der plakater med kontaktinformation. På den måde får eleverne også mulighed for at melde sig selv som mentor eller mentee.

Elever i mentorordningen hjælper efterhånden også til med rekrutteringen. Når de først får gode erfaringer med mentorordningen, vil de gerne inkludere de af deres kammerater, der har behov for hjælp.

Når eleverne er spottet, får de i første omgang et tilbud om en personlig samtale, der varer 15-30 minutter. Her fortæller tovholderen, hvad mentorordningen kan tilbyde den enkelte elev, og desuden diskuteres elevens stærke og svage sider (forventningsskemaer ses i bilag 4). Først efter denne samtale skal eleven give tilsagn om eventuelt at deltage.

Det er vigtigt fra starten at give ordningen høj status på institutionen. Dette kan gøres forholdsvis enkelt ved for eksempel

- at tilbyde forplejning ved mentorkurser, mentorarbejde m.m. Husk at gøre dette synligt, gerne midt i kantinen i den travleste tid.
- at afholde fælles arrangementer med eftertragtede tilbud, som for eksempel bowling, gokart, restaurantbesøg m.m.
- at give deltagerne andre små privilegier.

På handelsskolen i Svendborg har man fået langt flere mentee'er end forventet og har måttet stoppe tilgangen. Tovholderen forklarer det med, at det er blevet accepteret og positivt at deltage i mentorordningen.

Vejle Tekniske Skole: Rekruttering til mentorarbejdet på klassebasis

På grundforløbet til mureruddannelsen har to faglærere besluttet at gøre en ekstra indsats for at opbygge en "hjælperånd" i klassen. De har derfor tilmeldt klassen som helhed til ungementorordningen.

Lærerne lægger op til, at eleverne accepterer hinandens forskelligheder og hjælper hinanden både teoretisk og fagligt. Det bliver naturligt lige at give en hjælpende hånd, hvis en kammerat er bagefter, eller at hjælpe, hvis en har problemer med at forstå autocad.

Der etableres vækningsordninger og samkørsel for de elever, der har svært ved at møde til tiden.

Lærerne er centrale figurer i alt dette. Tingene sker ikke af sig selv for elever, der ofte har haft dårlige oplevelser med mobning og et hårdt socialt miljø i folkeskolen.

Uddannelses- og erhvervsvejleder eller tovholder besøger klassen hurtigt efter start og gør det klart, at klassen deltager i et projekt, der går ud på, at de skal være ordentlige ved hinanden og vil blive målt på frafald i klassen. Det pointeres dog, at det ikke gælder, hvis elever vælger en anden uddannelse eller ved meget store sociale problemer uden for skolen.

Herefter besøger tovholder jævnligt klassen.

Klasseordningen har fungeret i to klasser nu, og det viser sig, at eleverne bliver meget dygtige til at samtale, udtrykke sig og tage venligt og åbent imod.

Råd og anbefalinger til rekruttering

- Både rekruttering af mentorer og mentee'er bør være frivillig, forstået som, at de spottes, opfordres, motiveres og lokkes med privilegier og status.
- Definér målgruppen! Hvem skal og kan være mentorer og mentee'er? (se Odense Tekniske Skoles afgrænsning af, hvad en buddy og en mentee er, side 10).
- Vær vågen over for, at målgruppen kan være anderledes end forventet. På Niels Brock opdagede man, at det ofte var unge danske piger, der havde behov for en mentor, og ikke de tosprogede drenge, som man havde forventet.
- Afgræns ungementorerne fra voksenmentorer, psykologer og andre professionelle medarbejdere og understreg, at man kan henvise til dem.
- Udvælgelsen af mentorer kan basere sig på ansøgning eller anbefaling fra kontaktlærere, uddannelses- og erhvervsvejledere, andre kollegaer. Mentor kan udvælges i forhold til mentee'ens individuelle behov, for eksempel brug for lektiehjælp, støtte til at komme op om morgenen, ensomhed på skolehjemmet m.m.
- Udvælgelsen af mentee'er sker ofte på opfordring af kontaktlærere, uddannelses- og erhvervsvejledere, mentorer eller klassekammerater.
- At være mentee bør være et tilbud, man ikke kan afslå, noget man kan se nytten af. Erfaringer fra evalueringen er, at skoler, der lader det være helt op til eleverne at melde sig, eller hvor lærerne truer med en mentor, ikke får succes med ordningen! Ordningen skal være attraktiv, fordi man deltager i arrangementer og opnår et godt kammeratskab. Mentee'er skal føle, at det hjælper at være med i ordningen.
- Kendskab til, synlighed af og generel opbakning til ungementortilbuddet er forudsætningen for, at det lykkes (se boks om EUC Lillebælt).
- Århus Købmandsskole har rekrutteret et antal hovedforløbs elever, der deltager i mentorordningen, ofte som mentorer for hg-mentorerne (se bilag 5).
- Rekruttér fremadrettet. Uddan mentorer, der kan holde måneder frem – også mens de er i praktik. På EUC Lillebælt har tovholderen i april uddannet et nyt hold mentorer, der kan bruges hen over sommeren. En del af mentorerne besøger deres mentee'er, mens de er i praktik.
- Nogle skoler rekrutterer tidligere mentee'er som mentorer. På Uddannelsescenter Herning blev for eksempel ni ud af 17 mentee'er uddannet til mentorer, og på Odense Tekniske Skole kan mentee'er avancere til buddy'er.

3

Det gode match mellem mentor og mentee

Størstedelen af erhvervsskolerne bruger tovholderen som den, der matcher mentorer og mentee'er. Det er en funktion, der kræver nærhed, tryghed og tillid, og derfor er det vigtigt, at en tovholder færdes blandt elever og kollegaer og opbygger et godt kendskab til personernes ressourcer og behov.

På store skoler med mange adresser er man gået fra en central tovholder til flere decentralt placerede personer tæt på eleverne. Det gælder for eksempel Tech College Aalborg og CPH West, der på den måde forventer at få bedre gang i "Unge hjælper unge"-ordningen. Der er dog stadigvæk en projektansvarlig tovholder.

På nogle skoler har man udarbejdet et skema til afklaring af såvel mentorers som mentee'ers tidligere skolegang, deres styrker og svagheder, deres fritidsinteresser, forventninger til mentorordningen m.m. (se bilag 4).

På baggrund af skemaet og en første uformel samtale med såvel mentor som mentee matcher tovholderen de elever, der passer sammen, og de introduceres for hinanden under hyggelige former. Nogle skoler bruger en kontrakt for, hvad mentorskabet indebærer, og hvornår det skal afsluttes (se bilag 1).

Tovholderen følger parrene tæt i starten og kan kontaktes løbende.

Fungerer matchet ikke, kan man genmatche med en anden person eller henvise til professionelle instanser.

**Fra Odense Tekniske Skoles
pjece til buddy'er – se bilag 2**

Det er ikke buddy'ens ansvar

- at takle psykiske og alvorlige personlige problemer. Ved sådanne problemer kontakter buddy'en tovholderne, som vil henvise eleven til den rette instans.
- at lave mentee'ens lektier og rapporter. Buddy'en må gerne spørge ind til, hvordan det går med det faglige og komme med gode råd.
- at overtage ansvaret for mentee'ens eventuelle forsømmelser og problemer. Buddy'en må gerne spørge ind til forsømmelser og problemer og give gode råd.

Eksempler på gode og nogle gange usædvanlige matcher

På EUC Lillebælt er man eksperter i usædvanlige matcher, der baserer sig på et stort kendskab til skolens elever og på gode, uformelle kontakter på tværs af afdelingerne. En flot htx-dreng blev matchet med to piger på grundforløbet, der absolut ikke ville have hjælp til matematik. En ung fyr, der havde brug for en social, voksen person, blev matchet med en 46-årig kvinde. En voksen elev er mentor for tre mentee'er, der er lidt vilde og bøvlende, og en lille, velklædt nydansker er mentor for en af de store smededrenge.

To drenge har dannet mentorpar siden grundforløbet. De bor begge på skolehjemmet, når de er på skolen, de går i samme klasse og har praktikplads i samme virksomhed. De er matchet, fordi de kan have glæde af hinanden fagligt. Den ene var meget i tvivl om, om han overhovedet kunne gennemføre et uddannelsesforløb, og den

anden havde svært ved matematik. Nu har de været sammen et par år, og det har vist sig, at de også rent socialt har meget glæde af hinanden.

Et andet par blev matchet, fordi de begge ikke havde nogen mor, men det blev ikke sagt. Den ene er bogligt stærk og har afsluttet GF-studierettet, den anden kunne bidrage socialt. Sammen har de støttet hinanden ved at læse lektier og læse til eksamen sammen.

En tovholder matchede to grønlandske elever, der begge gik meget stille med dørene og var truet af frafald på grund af ensomhed. De to kendte ikke hinanden, men det kom de til. Med midler fra mentorordningen fik de to en shoppingtur og et gavekort til en restaurant i byen og blev således på utraditionel vis hinandens mentorer – eller elev-elev-hjælpere, som man kalder det på Vejle Tekniske Skole.

På Serviceafdelingens grundforløb er klassen delt op i firemandsgrupper, der støtter og hjælper hinanden. Ordningen understøttes af otte gange to mentortimer med fokus på elevernes evner til at være mentorer for hinanden. Tovholder og kontaktlærere er igangsættende, men inddrager eleverne aktivt i tilrettelæggelsen af timerne.

En lærer observerede i sin undervisning, at to elever havde faglige vanskeligheder. En dreng havde problemer med læsning og skrivning, når han skulle sætte sig ind i stoffet og skrive sine rapporter. På samme hold deltog en pige, som havde vanskeligt ved matematik. Læreren lagde mærke til, at de mestrede hinandens svaghed, og satte et gensidigt mentor/mentee-arbejde i gang. Læreren organiserede arbejdet, der aftaltes konkrete mødetidspunkter, og han fulgte op på arbejdet. Begge elever gennemførte uddannelsesforløbet.

Eksempler på kollektive matcher

Ligesom murerklassen fra Vejle anvender nogle afdelinger på Københavns Tekniske Skole en kollektiv mentorordning.

På Serviceafdelingens grundforløb er klassen delt op i firemandsgrupper, der støtter og hjælper hinanden. Ordningen understøttes af otte gange to mentortimer med fokus på elevernes evner til at være mentorer for hinanden. Tovholder og kontaktlærere er igangsættende, men inddrager eleverne aktivt i tilrettelæggelsen af timerne. Ud over at det skaber en god, omsorgsfuld stemning i klassen, er frafaldet nedbragt fra 35 til 22 %.

På Roskilde Handelsskole indførte man i 2008 med kæmpe succes en tutorordning. Tutorerne blev inddelt i grupper på fire, som hver fik ansvaret for en nystartet klasse.

Tutorernes opgaver var at:

- byde de nye elever velkommen.
- vise rundt på skolen og informere om skolen, elevråd, muligheder m.m.
- planlægge og gennemføre en social dag i introduktionsugen.
- være med til at arrangere introduktionsfesten.
- stå for enkelte kontaktlærertimer i løbet af de første par måneder.
- stå til rådighed for de nye elever ved opklarende spørgsmål.
- fortælle om eksamen ud fra en elevs synspunkt.

Tutorgruppen 2009, Roskilde Handelsskole

Råd og anbefalinger til matcher individuelt og i klasser

Tovholderen spiller en væsentlig rolle i denne proces. Det anbefales, at tovholderen er kendt af elever og kolleger, er let at få fat på og har et indgående kendskab til skolens afdelingskultur.

- Ved individuelle matcher kræves fleksibilitet og kendskab til såvel mentorers som mentee'ers forudsætninger og behov.
- Brug eventuelt skemaer til at afklare forudsætninger og forventninger (se bilag 4).
- Brug eventuelt mentorkontrakt for at synliggøre, hvad der skal arbejdes med, og hvornår det er opnået (se bilag 1).
- Følg op på matchet ved samtaler og jævnlig kontakt.
- Præciser, at det er i orden at ophæve og afslutte forholdet, for eksempel hvis mentee'en skal henvises til anden hjælp, eller hvis matchet er forkert.
- En god klasseordning kommer ikke af sig selv. Støtte, opmuntring og mentortimer skal understøtte processen.
- Tutorordning kræver uddannelse, planlægning og opfølgning.
- Forskelle i køn, etnicitet og alder har vist sig ikke at være et problem, når matchet foretages på baggrund af individuelle og fleksible skøn.²

² Nogle skolars forventninger om, at især elever med anden etnisk baggrund end dansk var i målgruppen, har vist sig ikke at holde stik. Andre forventninger om, at drenge ikke ville være mentorer, har også vist sig ikke at holde, og endelig har evalueringen vist, at unge kan hjælpe unge, men at hjælpen også kan gå på tværs af alder, køn – og altså etnicitet.

4

Selve mentorprocessen – hvad laver man?

Mentorprocessen på en typisk skole kan skitseres således:

- Afklarende samtale om deltagelse.
- Afklarende samtale om ressourcer og behov.
- Matchning mellem mentor og mentee.
- Uddannelse af mentorer.
- Individuelt arbejde mellem mentor og mentee, for eksempel lektiehjælp, morgenvækning, socialt samvær m.m.
- Sociale arrangementer i mentor-netværket for både mentorer og mentee'er, for eksempel julefrokost, bowlingture, udflugter m.m.
- Løbende opfølgning på mentorpar/klasser.
- I en tutorordning fokuseres supplerende på arrangementer ved start af nye klasser og i deres første tid på skolen.

I løbet af processen skal der arbejdes bevidst med den enkelte elevs res-sourcer.

På EUC Lillebælt er det naturligt, at nogle af de elever, der begynder som mentee'er, også får mentorroller. Man kan for eksempel sagtens have brug for hjælp til matematik og samtidig være socialt stærk. Når man både har mentor- og menteerolle, nedbrydes tabuer i forbindelse med det at modtage hjælp.

Tutorerne voksede enormt med opgaverne, og navnlig tutorer af anden etnisk baggrund end dansk har fungeret eksemplarisk som brobyggere mellem eleverne. En kanon succes!

CPH West danner studymate, uformelle studienetværk i formelle rammer, der organiseres forskelligt i indgangene. I de korte tekniske forløb kan det være et gruppenetværk, og i den merkantile indgang kan ungementorerne kvalificeres til mentorfunktionen gennem et valgfagsmodul. Studymate skal i alle afdelinger skabe bedre rammer for et godt socialt miljø på tværs af klasserne i form af lektiehjælpstilbud, fredagscafé og foredragsrækker om for eksempel ungdomskultur.

Sociale arrangementer med mentorer og mentee'er, madbilletter, T-shirts, USB-memory-stick og tilskud til sms'er kan øge status ved at deltage.

I Roskildes tutorordning står de unge i kø for at være tutorer ved næste elevindtag! Det har været en kanon proces for alle, tovholdere, tutorer, kollegaer og ledelse. Tutorerne fik opbygget et fantastisk sammenhold, førsteårseleverne fik en studiestart, der ifølge ældre ansatte var den bedste nogensinde, og kendskabet til hinanden på tværs af årgangene blev skabt meget hurtigt. Tutorerne voksede enormt med opgaverne, og navnlig tutorer af anden etnisk baggrund end dansk har fungeret eksemplarisk som brobyggere mellem eleverne. En kanon succes!

Råd og anbefalinger

- Nedbryd tabuer og stigma ved at gøre det naturligt og attraktivt at deltage i "Unge hjælper unge"-mentorordningen.
- Beløn indsatsen for både mentorer og mentee'er i form af status, opmærksomhed og privilegier som fuld forplejning ved kurser (midt i kantinen), kaffe og frugt ved lektiehjælp i mentorregi, biografbilletter, udflugter til mentorpar m.m.
- Hvis man både har en mentor- og mentee-rolle, eller hvis man avancerer til mentor, øges chancen for succes.
- Fokuser på og understøt mentee'ers og mentorers positive ressourcer ved at bruge dem, for eksempel ved åbenthusarrangementer, brobygning, forældreaftener m.m.

5

Uddannelse af mentorer

Alle erhvervsskolerne udbyder uddannelse til mentorerne af forskelligt omfang, fra en dobbeltlektion til et 10-dages kursusforløb arrangeret af professionelle udbydere. Sidstnævnte er måske lidt overdrevet – i hvert tilfælde dyrt – men kurser af 4-12 timers varighed er en rigtig god idé, med eller uden inddragelse af eksterne eksperter.

Generelt lægger man vægt på at udanne mentorerne i følgende emner: mentorroller og afgrænsning heraf, kommunikation, etik – herunder tavshedspligt i forbindelse med personlige og private oplysninger, psykologi m.m.

I Odense bruger man fire timer på buddy-kurset.

Her fokuseres på, at en buddy skal bruge egne erfaringer, og at buddy'en ikke er skolens forlængede arm. Gode råd om for eksempel ikke at låne penge af hinanden, samtaleteknik og ikke mindst rammerne for arbejdet og grænserne for, hvad en buddy skal tage sig af, indgår også i kurset.

På handelsskolerne har man mulighed for at udbyde mentoruddannelsen i sammenhæng med anden faglighed. I Vejle har man fokus på uddannelse og rekruttering af mentorer:

“Vi har gjort det til en form for uddannelse at blive mentor. Eleverne deltager i et obligatorisk valgfag kaldet ung mentor/leder, der strækker sig over en koncentreret periode på halvanden måned – i alt 30 moduler. Eleverne skal ansøge om at blive mentorer, kommer til ansættelsessamtale og får en afsluttende evaluering og udtalelse vedrørende mentoropgaven.”

Et diplom er attraktivt, idet det er indlysende for de unge at vedlægge det deres CV ved praktikplads- og jobsøgning.

Diplom eller bevis for mentoruddannelsen

På de fleste skoler modtager deltagerne et diplom fra skolen for gennemførelse (se diplom fra EUC Lillebælt i bilag 6). Det er udformet, så man kan se, hvad eleven har lært, og det trykkes på skolens papir og stemples og underskrives fra skolens side.

Et diplom er attraktivt, idet det er indlysende for de unge at vedlægge det deres CV, og det er med til at bringe dem foran i køen ved praktikplads- og jobsøgning.

Samtidig er diplom et udtryk for anerkendelse af det arbejde, eleverne laver på skolen for at fastholde kammeraterne i uddannelse (se bilag 7 fra Svendborg Erhvervsskole).

Mentorgerning er et plus – også i praktikvirksomheden!

At en uddannelse som mentor og deltagelse i en mentorordning er attraktivt, vidner for eksempel *hovedforløbsmentorerne* fra Århus Købmandsskole om. De får fri fra deres arbejde til at deltage i mentorordningen, og arbejdspladsen tager det som en anbefaling, at for eksempel Mikkel fra Tulip deltog på statusmødet i juni 2009.

Også Jimmy (se side 13) får anerkendelse for og en vis frihed til at deltage i mentornetværk, fordi arbejdspladsen anerkender, at det udstyrer eleverne med nogle formelle kompetencer, samtidigt med at deres medmenneskelige potentialer kommer i spil både på skole og arbejdsplads.

Råd og anbefalinger

Uddannelse af mentorer er et must, der tjener især to meget vigtige formål:

- at klæde ungementorerne på til opgaven, så de får kendskab til kommunikation, etik og skolens forventninger til en (unge)mentor. Især forventningerne til, hvad en ungementor kan og *ikke* kan påtage sig, er vigtig (se bilag 2, Odense Tekniske Skoles buddy-folder).
- at skabe den positive korpsånd mentorerne imellem, som udgør skolens sociale kit og får mentorerne til at vokse med opgaverne.

Derudover kan uddannelsen og et bevis for deltagelsen styrke mentorerne udadtil, fordi de får et plus i cv'et, der kan bruges fremover, også i virksomhederne.

6

Mentorer som ambassadører og rollemodeller

Råd og anbefalinger

- Kræv opbakning fra ledelse og kollegaer. Det er afgørende for, at ungementorordningen bliver en gevinst for skolen, for mentorerne og naturligvis for mentee'erne.
- Brug både mentee'ers og mentors erfaringer til fastholdelse og rekruttering. De vokser helt klart med opgaverne og – som sagt tidligere – de medvirker til et bedre og mere tolerant skolemiljø.
- Gør det til noget positivt at give og modtage hjælp. Nogle mentee'er er samtidig mentorer, og nogle mentee'er bliver senere mentorer. En, der behøver hjælp til én ting, kan give andre hjælp til noget andet

Af evalueringen kan man allerede nu konkludere, at mentorkorps i sig selv er en succes.

Mentorerne vokser enormt med opgaven og udgør mange steder det sociale kit, som holder eleverne sammen.

Mentorerne bliver ambassadører for et ligeværdigt, positivt og inkluderende skolemiljø, og deres begejstring smitter, selv til afdelinger der “traditionelt er uimponerede i forhold til nye tiltag”, som en tovholder diplomatisk udtrykker det.

Mindst lige så vigtig er ungementorerens betydning som rollemodeller for mentee'er.

“De deler ud af deres erfaringer med ungdomslivets og uddannelsernes mange udfordringer. Og de gør det fantastisk godt, fordi de er jævnaldrende med mentee'erne og ved, hvad de taler om,” siger en anden tovholder.

Mentorerne viser, at det er positivt at hjælpe andre, og at man kan være sammen uden konflikter.

Ungementorerne kan bruges som kontakt til kommende elever og deres forældre ved for eksempel åbenthusarrangementer, forældremøder og brobygningsforløb.

I Horsens er man begyndt at bruge ungementorerne parvis på de mange brobygningshold. Og de har virket godt her.

“Et nyt hold af mentorer meldte sig hurtigt til opgaven med brobygningshold. Niveauforskellen mellem folkeskoleelev og erhvervsskoleelev har tilsyneladende gjort det enklere at turde melde sig.”

7

Uddannelse af lærere/ tovholdere i ungementorordningen

Nogle skoler har igangsat uddannelse af kommende tovholdere og lærere for at klæde dem på til at arbejde med mentorordningen. Flere steder har man erfaret, at ordningen med en enkelt tovholder – oftest en ildsjæl – er for sårbar til at implementere. Der skal flere personer i spil, tæt på eleverne og tæt på kollegaerne.

Selandia har tilbudt samtlige klasselærere et firetimers kursus for at understøtte deres klassemmentorordning, en ordning der bygger på at skabe en gammeldags fællesskabsfølelse og tagen hånd om hinanden i hele klassen, i team eller i par. Kursets formål er at hjælpe lærerne med metoder og værktøjer til at skabe et positivt læringsmiljø, hvor eleverne synes, det er sjovt og givtigt at hjælpe andre elever. I bilag 8 ses forsiden til kursusprogrammet.

Tech College Aalborg har tilbudt 14 nye tovholdere et mentorkursus, og på mange handelsskoler sendes lærere på kursus og uddannes i forskellige metoder.

Undervisningsministeriet og Nationalt Center for Erhvervspædagogik har som led i ungementorprojektet udbudt et todages kursus for nuværende og kommende tovholdere. Kursets formål er at arbejde med mentor- og mentee-roller, kommunikation, etik m.m. og at få spredt de gode erfaringer, der er indhøstet på de deltagende skoler.

Råd og anbefalinger

- Uddannelse af nye, kommende tovholdere er vigtig i forhold til at bevare og sprede erfaringer med ungementorordningen i skolemiljøet.
- Flere steder er det ildsjæle, der påtager sig tovholderfunktionen, hvilket gør den sårbar.
- Nye tovholdere har brug for viden om ordningens etik, forudsætninger og praksis.

“

Nogle skoler har igangsat uddannelse af kommende tovholdere og lærere for at klæde dem på til at arbejde med mentorordningen. Flere steder har man erfaret, at ordningen med en enkelt tovholder – oftest en ildsjæl – er for sårbar. Der skal flere personer i spil, tæt på eleverne og tæt på kollegaerne.

8

Hvad gør en forskel?

Anbefalinger fra deltagende tovholdere, mentorer, mentee'er og evaluator

- At få en unge- eller elevmentor har for mange mentee'er betydet, at de fik hjælp, anerkendelse og det sidste skub til at overkomme Ohms lov, erhvervsøkonomi, dårlige matematikkundskaber m.m., der gjorde, at de blev i uddannelsen.
- En unge- eller elevmentor kan være den person, man siger hej til på gangen og får til at hjælpe sig med stort og småt på en jævnbyrdig måde. Mentoren er en "organiseret kammerat", der møder en på en anderledes måde end voksne lærere, uddannelses- og erhvervsvejledere og professionelle ansatte.
- Øget selvværd, tolerance og gensidig hjælpsomhed styrker mentee'er, mentorer og skolen.
- Mentornetværk med buddy'er, studymates, tutorer, makker-skaber i og på tværs af indgange forøger kvaliteten i erhvervsuddannelserne – især socialt, men også fagligt og privat.
- Ungementorordningen skal være organiseret af tovholdere eller projektledere. De skal stå for udvælgelsen af mentee'er og mentorer, for etableringen af mentoruddannelser og for at sikre det tætte samarbejde med ledelse og kollegaer. Uden opbakning fra ledelse, fastholdelsesmedarbejdere og lærere fungerer ordningen ikke.
- Tovholderne skal være synlige og lette at få fat på, og de skal have et indgående kendskab til elever og kolleger og til kulturen på skolen.

Sidst, men ikke mindst: En buddy er en elev, som frivilligt og ulønnet ønsker at hjælpe andre, og en mentee er en elev, der ønsker hjælp af en “organiseret kammerat” uafhængigt af køn, uddannelsesretning og etnicitet. Mentorskabet går på tværs af elevernes baggrund og bygger på deres ressourcer og individuelle behov.

- Elevmentorer og mentee'er skal bruges. Ud over det traditionelle mentorarbejde kan de medvirke ved rekruttering af nye elever, ved brobygningsforløb, i åbenthusarrangementer og forældremøder.
- Mentorer og mentee'er er fornemme ambassadører for uddannelsen, for skolen og for mentorordningen.
- Mentorer og mentee'er er rollemodeller for andre elever – også på virksomhederne.
- Et mentoruddannelsesdiplom pynter på et cv og kan bruges i og af praktikvirksomhederne. Flere elever i mentorordningen får fri (i nødvendigt omfang, naturligvis) til at deltage i arrangementer. For eksempel deltog to hovedforløbselever på statusmødet for ungementorordningen i juni 2009 – med opbakning fra deres praktiksteder.
- Belønninger og privilegier ved at deltage i mentorordningen højner status. Gratis frokoster midt i kantinen, kaffe og frugt ved lektiehjælp, sociale arrangementer for mentorer og mentee'er, T-shirts, USB-memory-sticks og andet merchandise giver synlighed og anerkendelse. Det skal være in at deltage!
- Et lokale, hvor mentorer og mentee'er kan mødes uforstyrret under hyggelige former, kan anbefales. Samtaler af privat karakter skal ikke foregå på gangen.
- Sidst, men ikke mindst: En buddy er en elev, som frivilligt og ulønnet ønsker at hjælpe andre, og en mentee er en elev, der ønsker hjælp af en “organiseret kammerat” uafhængigt af køn, uddannelsesretning og etnicitet. Mentorskabet går på tværs af elevernes baggrund og bygger på deres ressourcer og individuelle behov.

Litteratur

Midtvejsevalueringsrapport af “Unge hjælper unge” på erhvervsuddannelserne, 2008. Rapporten kan rekvireres i NCE og ses på hjemmesiden www.delud.dk.

Nogle af de hefter og foldere, der henvises til i publikationen kan rekvireres ved henvendelse til de enkelte erhvervsskoler. På NCE's hjemmeside er der links til de materialer, der har været offentliggjort på de årlige statusmøder – herunder også foldere. Se www.delud.dk.

Relevant, nyere litteratur om mentorer og unge på erhvervsuddannelserne

Flyv fugl, flyv! Gode råd til nye mentorer, SE Studie & Erhverv, 2009.

En bog fra Studie og Erhverv, der primært handler om voksne, professionelle mentorer.

Mentor med mening – en undersøgelse af mentorordningen for etniske unge på erhvervsuddannelserne, Noemi Katznelson og Pia Olsen. Erhvervsskolernes Forlag, 2008.

Bogen beskæftiger sig med voksne, “professionelle” mentorer og elever på TEC med en anden etnisk baggrund end dansk.

Den reflekterende mentor – et undervisningshefte til mentorers kompetenceudvikling og kvalitetsudvikling af mentorordninger, Videncenter for Uddannelses- og erhvervsvejledning, 2009.

Et hefte, der henvender sig til de professionelle, voksne og lønnede mentorer.

De måske egnede på erhvervsuddannelserne – om frafald og fastholdelse af udsatte unge, Noemi Katznelson, Erhvervsskolernes Forlag, 2007.

Bogen baserer sig på en rapport om og til EUC Syd og handler ikke om mentorordninger. Den har en analyse af de udsatte unge, der kan bidrage til en forståelse af, hvem og hvordan “Unge hjælper unge”-mentorordningen kan indgå i fastholdelse af elever.

Bilag

Bilag 1: Mentoraftaleskema fra Esbjerg Handelsskole	36
Bilag 2: Buddy – elev til elev-mentor. Uddrag af tekst i folder fra Odense Tekniske Skole, 2008	38
Bilag 3: Artikler fra Ungementorprojektets statusmøde den 3. juni 2009, af Peter Birch	42
Bilag 4: Forventningsark for mentor, EUC Lillebælt	48
Bilag 5a: Annonce fra Århus Købmandsskole	49
Bilag 5b: Kommissorium fra Århus Købmandsskole	50
Bilag 6: Diplom fra EUC Lillebælt	51
Bilag 7: Diplom fra Svendborg Erhvervsskole	52
Bilag 8: Oversigt over kursusmateriale for klasselærere på Selandia	53

Bilag 1

Mentoraftaleskema fra Esbjerg Handelsskole

Vejledning til mentor-aftale-skemaet:

Mentee vurderer først sin egen studieaktivitet med et ++ (over middel), et + (middel) eller o (under middel).

Derefter skriver mentee ud for to-tre punkter (for eksempel fravær, præcision og tolerance), hvordan mentee vil forsøge at gøre disse punkter bedre inden det næste møde med mentor.

Når mentee har lavet en besvarelse, underskrives aftalen.

Aftalen kan med fordel kopieres og gives til tovholderen, så han/hun kan følge med i mentor/mentee-arbejdet.

Dato:		Mentor:		Elev:
Områder	++/+/	Del-emner	Forklaring	Aftaler (udfyld i forbindelse med samtalen)
Din arbejdsplads		FRAVÆR	Fravær på hele skoledage. Fravær i bestemte fag. Fravær på bestemte skoledage	
		PRÆCISION	Møder præcist. Overholder aftaler, afleveringsfrister	
		INDSATS	Flittig. Engageret. Konstruktiv. Interesseret. Måltrettet	
		KONCENTRATION	Fordybelse af løsning af opgaver	
		KVALITETSBEVIDSTHED	Kritisk stillingtagen. Stiller høje krav/ kvalitetskrav	
		ORDENSSANS	Omhyggelig. Struktureret	
Din samarbejds-partner		KOMMUNIKATIONS-EVNE	Lytter. Forstår andre. Åben. Bidrager med egne synspunkter	
		TOLERANCE	Hensynsfuld. Tålmodig. Fleksibel	
		ANSVARLIGHED	Pligtopfyldende. Solidarisk. Hjælpssom	
Dine personlige egenskaber		SELVSTÆNDIGHED	Handlekraft. Modig. Beslutsom. Udholdende. Robust	
		INITIATIV	Nysgerrig. Dynamisk. Videbegærlig	
		KREATIVITET	Idérig. Kan gøre ideer til virkelighed. Kan kombinere eksisterende viden på en ny måde	
		UDADVENDTHED	Aktiv. Deltagende	
Dine sociale kontakter på hg og hhx		SOCIALT NETVÆRK	Kontakt med klassekammerat(er). Kontakt med elever på hg og hhx	

Bilag 2

Buddy – elev til elev-mentor. Uddrag af tekst i folder fra Odense Tekniske Skole, 2008

Forord

Tak fordi du vil være Buddy på Odense Tekniske Skole. Det kan betyde, at en af dine medstuderende lettere kommer igennem sin uddannelse på grund af din støtte og håndsækning til ham eller hende. Vi håber, at forløbet vil give dig gode erfaringer.

For at hjælpe dig godt i gang med at være Buddy, har vi lavet dette hæfte med råd og vink til, hvordan man kan forstå din rolle.

Der vil også være en introduktion ved tovholderne Annette Lindeman Carlsen og Karsten Erik Jensen om det at være Buddy. Ved introduktionen mødes flere Buddy'er. Her kan man eventuelt aftale netværksmøder, hvor Buddy'erne diskuterer aktuelle problemstillinger i al fortrolighed.

God fornøjelse med hæftet og ansvaret som Buddy.

Buddy'ens rolle

En Buddy kan medvirke til:

- At være en rollemodel for en eller to mentee('er), der har behov for støtte for at komme godt igennem sin uddannelse.
- At skabe sociale netværk for mentee'er på skolen.
- At yde personlig og social støtte og motivation til mentee'er i forhold til uddannelsen.
- At introducere mentee'er til undervisningsmiljøet på Odense Tekniske Skole.
- Løbende at spørge ind til, hvordan det går og støtte mentee'er i uddannelsesøjemed.
- At give opmuntring og skulderklap og medvirke til at skabe trygge rammer for mentee'er.
- At informere tovholdere og vejledere om eventuelle problemstillinger, der kræver speciel ekspertise/indsats.

Praktiske rammer

Buddy'en bestemmer i fællesskab med mentee'en, om der skal aftales:

- Ugentlig møde i frokostpausen eller efter undervisningen.
- Løbende kontakt via sms eller e-mail.

Det anbefales:

- Hyppig mødekontakt i starten og herefter efter behov og eventuelt via sms under praktikophold.
- Aftal altid nyt mødetidspunkt fra gang til gang, så det ikke flyder ud i sandet.

Opfølgning:

- Efter behov kan der arrangeres løbende opfølgning via en samtale mellem Buddy'en og tovholderne. Mødet kan aftales fra gang til gang. Her får man en snak om, hvordan det går.
- Buddy'en kan altid kontakte tovholderne Annette eller Karsten (se bagsiden af hæftet), hvis der opstår alvorlige problemer, eller hvis man har spørgsmål.

Formålet

Det overordnede formål er at mindske elevfrafaldet på skolen og dermed sikre, at så mange elever som muligt gennemfører grundforløbet.

Set ud fra Buddy'ens perspektiv:

- Personlig udfordring.
- Mulighed for at udvikle og bruge sig selv socialt og personligt.
- Man får et skriftligt bevis på engagementet som Buddy ved Odense Tekniske Skole, der dokumenterer, at man som rollemodel har taget et socialt ansvar som Buddy.
- Buddy'en får et plus på sit cv, da mestrene/arbejdsgiverne efter-spørger ansvarsfulde unge, der kan tage et personligt ansvar.
- Eventuelt en gave.

Grænseflader

Det er *ikke* Buddy'ens ansvar:

- At takle psykiske og alvorlige personlige problemer. Ved sådanne problemer kontakter Buddy'en tovholderne, der vil henvise eleven til den rette instans.
- At lave mentee'ens lektier og rapporter. Buddy'en må gerne spørge ind til, hvordan det går med det faglige og komme med gode råd.
- At overtage ansvaret for mentee'ens eventuelle forsømmelser og problemer. Buddy'en må gerne spørge ind til forsømmelser og problemer og give gode råd.

Buddy og mentee er ligeværdige, men ikke ligestillede:

- Vis naturlig respekt og åbenhed, men gør det klart, at Buddy'ens rolle er at støtte en person, der på nogle områder kan have særligt behov for denne støtte. Buddy'en må gerne være et forbillede for en mentee.

Eksempler på en mentee's problem

Mentee'er kan have sociale og personlige vanskeligheder:

- Eventuelt svært ved at skabe kontakt til andre, genert, svingende humør og temperament, isoleret, indadvendt, svært ved at overholde aftaler og mødetider, manglende ambitioner/ligegyldighed.

Mentee'er kan have lærings- og koncentrationsbesvær:

- Eventuelt svært ved at fastholde koncentrationen i længere tid, boglige vanskeligheder, hukommelsesbesvær, tidligere dårlige skoleoplevelser/blokeringer, svært ved at tage ansvar for egen læring, svært ved at sætte faglige mål.

Buddy'ens rolle

- Vise interesse for personen ved blandt andet at spørge ind til, hvordan det går med fagene, skolekammeraterne osv. og gerne give gode råd.
- Arbejd på at skabe tillid mellem Buddy og mentee, så din mentee føler sig tryk ved at gå til Buddy'en med spørgsmål, problemstillinger og lignende.
- Vær en kammerat og samtidig en "storebror"/"storesøster".

Samtalerne

Vi kan ikke ændre andre mennesker og forme dem i "vores billede":

- Den gode samtale giver mentee'en mulighed for at opleve sin situation på en ny måde, hvilket kan betyde, at han/hun bliver i stand til at ændre sin væremåde og handling.

Den gode Buddy- og mentee-relation:

- Mentee'en er i centrum.
- Buddy'en skal forsøge at sætte sig ind i og opleve mentee'ens behov, samtidig med at man holder formålet med samtalen klart.

Samtalerne kan eventuelt til tider være svære og ømtålige:

- Buddy'en er muligvis ansvarlig for at tage temaer op, som kan sår mentee'en.

Vis naturlig respekt og åbenhed, men gør det klart, at Buddy'ens rolle er at støtte en person, der på nogle områder kan have særligt behov for denne støtte. Buddy'en må gerne være et forbillede for en mentee.

Eksempel på en samtales forløb

Trin 1:

- Buddy'en forsøger at skabe tillid og nærme sig samtalen positivt. Smalltalk kan være godt her.
- Mød personen, der hvor han/hun er.
- Vis åbenhed og nysgerrighed gennem kropssprog og ord.

Trin 2:

- Spørg ind til, hvordan mentee'en oplever den nuværende situation. Buddy'en lytter og spørger for at samle information om problemerne.
- Problemerne afdækkes. Enighed og accept af, hvem der er ansvarlig for situationen. Det kan for eksempel gælde lektier, gruppearbejde, overholdelse af mødetider og aftaler, ensomhed osv.

Trin 3:

- Når Buddy'en har indblik i personens oplevelse af situationen og eventuelt har fået ideer til, hvad der kan motivere ham/hende, kan man begynde at argumentere for løsningsforslag, der er tilpasset mentee'en.
- Følg op på emnerne i informationsfasen og skab sammenhæng mellem mentee'ens oplevelse af problemet, hans/hendes ønsker og på den anden side Buddy'ens løsningsforslag.

Trin 4:

- Buddy'en opsummerer aftaler, og der aftales et opfølgende møde, udveksles telefonnumre osv.
- Sidstehåndsindtrykket bør være positivt og afslappet for at sikre et fremtidigt konstruktivt samarbejde.

Bilag 3

Artikler fra Ungementor-projektets statusmøde den 3. juni 2009 – af Peter Birch

Unge hjælper unge

En mentorordning på erhvervsskoler
Statusmøde 2, den 3. juni 2009

Den 3. juni 2009 havde Undervisningsministeriet og Nationalt Center for Erhvervspædagogik indkaldt til det årlige statusmøde for projektet *Unge hjælper unge*.

På mødet fik de 38 deltagende skoler rig mulighed for at diskutere og udveksle erfaringer.

På de følgende sider formidles et lille udpluk af den viden, der blev lagt frem til fri afbenyttelse.

Nicki og Ferhat sagde ja tak til at få en mentor

Med hjælp fra en mentor har Nicki og Ferhat fået troen på, at de kan tage den uddannelse, de så gerne vil have.

Nicki Bianchi og hans klassekammerat Ferhat Liman kæmper en hård kamp for at gennemføre en smedeuddannelse. Odds er hårde, og begge har før været på grænsen til at give op. Men de har viljen til at kæmpe, og på det seneste har de også fået god hjælp, så de nu begynder at tro på, at det kan lykkes.

Det var ellers ikke selvtillid og viljestyrke, der prægede Nicki, da han forlod folkeskolen for nogle år siden. Frygten for nederlag hang som en sky over hans hoved og formørkede hans fremtidsdrømme.

"Min skolegang var ikke for god. Jeg var ikke særlig god til at læse og stave, så jeg var bange for, at jeg ville gå død i det, hvis jeg begyndte på en uddannelse," fortæller han. Allerede da han meldte sig ind, gjorde han opmærksom på, at han havde brug for hjælp, og det var stikordet til uddannelses- og erhvervsvejlederen, der meget hurtigt fik Nicki koblet på skolens mentorordning.

Ferhat har også problemer med læsning og skrivning, men i modsætning til Nicki fik han ikke sagt til fra starten.

"Jeg havde ikke noget imod at tale om det, når jeg var alene med nogen. Men det var lidt svært, når hele klassen hørte på det. Man ved jo aldrig, hvordan klassekammeraterne tager imod en, når man viser den side frem," forklarer han. I dag er det noget andet. Kammeraterne har vist forståelse, og alle prøver at hjælpe, så godt de kan.

"Det viser sig, at man godt kan blive respekteret, selv om man beder om hjælp. Så nu synes jeg, det er i orden, at de andre ved det," siger han.

Lettere at spørge, når man kun er to

I begyndelsen havde Ferhat ikke hørt om mentorordningen. Men en af klassekammeraterne viste sig at være særlig hjælpsom. Han forstod, at Ferhat somme tider sad og kørte fast i timerne, og efterhånden begyndte de at snakke mere og mere sammen. Kammeraten var i forvejen mentor for en anden elev i klassen, og på et tidspunkt foreslog han, at Ferhat kontaktede skolen for at få lavet en rigtig mentoraftale.

Nicki og Ferhat er enige om, at det er meget lettere at få tingene forklaret af en mentor frem for hele tiden at skulle bede læreren om at forklare tingene igen.

"Læreren har sin måde at forklare det på. En elev kan lettere omformulere det, så det bliver til at forstå. Og han bliver ved, til man har fattet det," siger Ferhat.

"Det bliver også lettere at indrømme, at man ikke forstår det, når man sidder to og to. Så er det ikke hele klassen, der hører på det," føjer Nicki til.

For Nicki og Ferhat er det en stor fordel, at de går i samme klasse som deres mentorer. Så kan de snakke sammen i umiddelbar forlængelse af undervisningen uden at skulle bruge en masse tid på at forklare, hvad det er, de skal have hjælp til.

"Vi sætter os bare i kantinen med et stykke kage og hjælpes ad, til vi er færdige," fortæller de. Der er heller ingen grund til at komplicere sagen med faste mødetider og en masse formalia, synes de.

“

“Når man ikke forstår ret meget af det, der foregår i timerne, mister man hurtigt modet og gider ikke rigtigt være med i timerne. Men nu føler jeg, at jeg lærer noget, og jeg har fået lyst til at komme på skolen hver dag. Mentorordningen har givet mig troen på, at jeg faktisk kan gennemføre uddannelsen,” siger Ferhat.

Man møder ikke op til nederlag hver dag

Fra at være en pine, hvor nederlagene hver time lurer lige om hjørnet, er skoledagen for de to smedelærlinge blevet til noget, de ligefrem har lyst til.

“Når man ikke forstår ret meget af det, der foregår i timerne, mister man hurtigt modet og gider ikke rigtigt være med i timerne. Men nu føler jeg, at jeg lærer noget, og jeg har fået lyst til at komme på skolen hver dag. Mentorordningen har givet mig troen på, at jeg faktisk kan gennemføre uddannelsen,” siger Ferhat.

Nicki: “Hvis det ikke havde været for mentorordningen, så havde jeg ikke været på skolen nu. Man gider ikke møde op til nederlag hver eneste dag. Jeg ville gerne have været i gang med en uddannelse noget før, men jeg var bange for, at jeg ville gå død i det og droppe ud. Havde jeg vidst, at det ville gå så godt, var jeg gået i gang for længe siden.”

Interview med Jimmy

Mentor hjælper også sig selv

Personligt overskud og interesse for andre fik Jimmy Jakobsen til at blive mentor.

Normalt er han ikke meget for at blande sig i andre menneskers forhold. Han var derfor noget tøvende, da skolens uddannelses- og erhvervsvejleder opfordrede ham til at blive mentor.

"Jeg tænkte over, hvordan jeg selv ville have det, hvis der kom en vildt fremmed person og ville være min mentor, eller hvad det nu hedder. Det ville jeg ikke føle mig særligt godt tilpas ved. Men jeg har altid været lidt nysgerrig efter at vide, hvordan andre mennesker har det, så de fik mig overtalt til sidst," fortæller Jimmy Jakobsen, elev på EUC Lillebælt i Fredericia.

Selv om han med sine 26 år er noget ældre end de fleste af kammeraterne, kan han godt sætte sig ind i, hvad det er, de går og tumler med.

"Jeg har selv været i den situation, at jeg ikke rigtigt vidste, hvad jeg ville med mit liv. Jeg har stået på fabrik i fem år, og det er i hvert fald ikke vejen frem," fortæller Jimmy videre. På baggrund af den erkendelse valgte han at gå i lære som klejnsmed og er nu i gang med 2. skoleperiode. Det har givet ham et perspektiv på tilværelsen og et overskud at dele ud af til de yngre elever. Han har været mentor siden grundforløbet.

Unge bliver ældre – og ældre bliver yngre

Der kan godt gå megen tid med at være mentor, og Jimmy bruger måske også mere end mange andre. Han kan for eksempel godt finde på at køre forbi og banke folk op om morgenen, hvis det er det, der er brug for. Men det går ikke ud over hans egen uddannelse. Tværtimod har det givet ham et ekstra skub, så det faktisk har gjort ham dygtigere, mener han.

"Jeg har altid selv ligget lavt i karaktererne. Men der har jeg fået en voldsom stigning. Hvis jeg kan være med til at trække andre op, så motiverer det mig nok til at forberede mig bedre til timerne," overvejer han. Det er noget med at blive bevidst om, at man også er en slags rollemodel, når man er mentor. Men det handler også om noget andet:

"Hm, jeg ved godt, at det måske lyder dumt, men man er jo somme tider en lidt gammel mand, eller i hvert fald lidt ældre end de andre, og så giver det altså lidt ny energi at være mentor for de yngre. Ligesom de somme tider skal have et lille spark for at blive ældre, får vi andre et spark for at blive yngre. Det er sjovt, at der kan være sådan en forskel, bare fordi man er det par år ældre," funderer Jimmy Jakobsen.

Kend dig selv

Hovedparten af Jimmys oplevelser som mentor har været positive. Men der har været et enkelt tilfælde, hvor opgaven blev ham for stor. Det handlede om misbrug og store psykiske problemer, noget som Jimmy måtte sige fra over for.

"Jeg kan slet ikke kapere, når folk har det så dårligt, så det var jeg meget ked af. Men i sådan en situation er man nødt til at gå andre veje. Der var ikke mere at gøre – for mit vedkommende i hvert fald," erkender han. Der sidder dog alligevel en lille tanke i baghovedet om, hvad det var, der skete her, og Jimmy vil ikke afvise, at man kan få problemer, hvis man bliver alt for involveret. Hans gode råd til andre mentorer er derfor:

"Man skal kende sig selv godt nok til at kunne sige, at nu stopper legen. Man skal ikke tage det med sig hjem, og man skal ikke tage det som et personligt nederlag, når der først er sagt stop."

Trods en enkelt negativ oplevelse har Jimmy været glad for at være mentor.

"Og det ser det også ud til, at de andre har været," konstaterer han med et smil.

Fem skoleeksempler

Med 38 deltagende skoler er der mange og meget forskelligartede erfaringer at høste af. Fem skoler delte rundhåndet ud af deres erfaringer.

Årets statusmøde var et diskussionsmøde, hvor deltagerne selv fik rig lejlighed til at diskutere og udveksle erfaringer. Efter fem små oplæg i auditoriet på EUC Lillebælt rykkede mødedeltagerne over i kantinen, hvor man satte sig i større eller mindre grupper og diskuterede de spørgsmål, der var blevet kastet ud i auditoriet.

De fem oplæg var bestilt af arrangørerne, Undervisningsministeriet og Nationalt Center for Erhvervspædagogik, sådan at man fik taget hul på nogle af de temaer, som indtil nu havde voldt de største vanskeligheder på skolerne.

Rekruttering af mentorer og mentee'er

Navnlig på de tekniske skoler har det været vanskeligt og ganske arbejdskrævende at holde ungementorordningen kørende. Problemerne skyldes især det forhold, at eleverne er på skolerne i relativt kort tid, og at man derfor skal være hurtige med at få rekrutteret elever til ordningen.

Laila Wilkinson, uddannelses- og erhvervsvejleder på EUC Lillebælt, fortalte om, hvordan hun gør. Ud over at hun naturligvis selv er meget opmærksom på de elever, hun selv er i kontakt med til daglig, bruger hun megen energi på at minde lærere, kontaktlærere, afdelingsledere og andre om, at de kan henvise elever til ordningen. Derudover er det vigtigt at rekruttere fremadrettet, så der hele tiden er et korps og mentorer nok til de mentee'er, der er koblet på, sagde hun.

"Vi har for eksempel lige haft et kursus her i april for elever, der bliver i huset til næste år. Så er vi ikke på bar bund efter sommerferien, og dermed sparer vi os selv for meget unødigt benarbejde."

Mentorer i anden potens

Blandt grundforløbseleverne på Aarhus Købmandsskole er der ofte stor usikkerhed med hensyn til, hvilken uddannelsesretning, de skal vælge, og hvilke krav der stilles på de forskellige retninger. Også springet ud i virksomhederne giver anledning til en del ængstelse blandt de yngre elever.

Der har skolens mentorordning imidlertid været utilstrækkelig, fordi den indtil videre kun har omfattet elever fra grundforløbet. Derfor er man nu i gang med at udvide ordningen, så elever fra hovedforløbet kan støtte mentorerne på grundforløbet, fortalte tovholder Hans Hjorth.

En del af den pædagogiske praksis

Ved mange projekter oplever man stor afhængighed af, at særlige ildsjæle påtager sig en stor del af arbejdet. Og når disse ildsjæle brænder ud – eller får nyt arbejde – går projektet lige så stille i stå.

Dette problem søger Selandia at imødegå ved at placere ansvaret for ungementorordningen som en del af skolens pædagogiske praksis. Afdelingsledere, kontaktlærere og lærere har hver deres funktion i forhold til ordningen, og alle er på forskellig måde forpligtet til at få ordningen til at fungere.

Mangfoldige problemer og mangfoldige løsninger

Når det gælder om at støtte eleverne med deres mangfoldighed af problemer, er evnen til at improvisere og spille efter gehør af stor betydning. Derfor går uddannelses- og erhvervsvejleder Lotte Hansen, Vejle Tekniske Skole, somme tider en tur rundt for at "kigge på elever", som hun siger. Den faktiske virkelighed er ofte en del anderledes end den virkelighed, man bilder sig ind at kende fra sit kontor eller fra teoribøgerne.

Eftersom problemerne er mangfoldige, må løsninger også være det. Som eksempel nævnte Lotte Hansen to grønlandske elever, der begge gik meget stille med dørene og var truet af frafald på grund af ensomhed. De to kendte ikke hinanden, men det kom de til. Med midler fra mentorordningen fik de to en shoppingtur og et gavekort til en restaurant i byen og blev således på utraditionel vis hinandens mentorer – eller elev-elev-hjælpere – som man kalder det i Vejle.

Kødannelse

Modsat de fleste andre steder har Svendborg Erhvervsskole ikke svært ved at få elever til at bede om en mentor. Der er prestige i at indgå i et mentorforhold, og folk står ligefrem i kø, fortalte Hanne Hegaard, der er tovholder på projektet.

Umiddelbart virker det overraskende, for man gør ikke tingene ret meget anderledes i Svendborg, men et par pointer trak Hanne Hegaard dog frem: For det første skelner man mellem det at være frafaldstruet og det, at man gerne vil hjælpes ad. Dermed undgår man den negative farvning af ordet mentor. Dernæst har man valgt altid at sammensætte mentorparrene, så de kommer fra samme klasse, så man opnår den reklameeffekt, som også andre skoler har bemærket.

Som flere andre skoler har Svendborg Erhvervsskole valgt at synliggøre mentorordningen ved at uddele trøjer med påtrykt logo til dem, der deltager. Og der er rift om dem.

"Men man får kun en trøje, hvis man er med i ordningen," slog Hanne Hegaard fast.

Midtvejsevalueringsrapporten for projektet **"Unge hjælper unge – mentorordning på erhvervsskolerne"** kan erhverves ved henvendelse til NCE – se Litteratur

Bilag 4

Forventningsark for mentor, EUC Lillebælt

(et tilsvarende findes til mentee'er)

Den 1. mentor-samtale		
Navn:		
Hold/klasse:	Indgang:	Kontaktlærer:
Alder:		
Tidsrummet for skoleopholdet:		
Telefon/e-mail:		
■ Mentor – hvorfor mentor?		
■ Rollemodel – hvordan?		
■ Dine stærke og svage sider?		
■ Beskriv din tidligere skolegang?		
■ Fritidsinteresser?		
■ Familieforhold?		
■ Fremtidsvisioner?		
■ Hvilke forestillinger har du om dit mentorforhold?		
■ Hvordan ser du dig selv i mentorrollen?		

Bilag 5a

Annonce fra Århus Købmandsskole

Vi mangler **hovedforløbsmentorer** inden for detailhandels-, handels- og kontoruddannelsen, som har lyst til at fungere som mentorer for en gruppe hfg2 elever i perioden fra november 2008 – marts 2009. I alt altså ca. 3 måneders tid.

Arbejdet som mentor for hfg2 eleverne omfatter følgende:

- Deltagelse i 1 møde à 1 ½ times varighed med en mindre gruppe hfg2 elever 1 gang om måneden
- Mulighed for at eleverne kan kontakte jer telefonisk eller pr. mail omkring elevuddannelsesopgaver, elevansættelse og branchekendskab
- Deltagelse i 1 times afslutnings- og evalueringsarrangement i marts måned.

Hver mentor får tilknyttet en mindre gruppe på 2 – 3 hfg2 elever, som man fungerer som mentor for.

Aflønningen for dette arbejde er **en månedligt fræmmer på DKK 200,-** i alt DKK 2.000,- som udbetales ved afslutnings- og evalueringsarrangementet i marts måned 2009.

Kort skriftlig ansøgning samt CV kan fremsendes pr. mail hfg2@akb.dk til pædagogisk konsulent Hans Th. Hjørth, senest den 1. november 2008.

Mød venligst til:

Århus Købmandsskole
Erhvervsuddannelsen
Søndertøj 28
8250 Viby J

Bilag 5b

Kommisiorium fra Århus Købmandsskole

6 hovedforløbsselevmentorer

Der etableres et mentorkorps bestående af 6 hovedforløbsselever, som kan fungere som mentorer for HG2-mentorerne.

Mentorerne hverves ved de kurser, der gennemføres på hovedforløbet i efteråret inden for kontoruddannelsen samt via et samarbejde med detailteamet på hovedforløbet.

Hovedforløbsmentorerne og deres virksomheder indgår tillige i et gæstelærerkorps, som hen over foråret kan fungere som gæstelærere, der præsenterer forskellige karrieremuligheder inden for kontor-, detailhandels- og handelsuddannelsen.

Hovedforløbsmentorerne aflønnes med honorarer.

Hovedforløbsmentorerne og deres virksomheder indgår tillige i et gæstelærerkorps, som hen over foråret kan fungere som gæstelærere, der præsenterer forskellige karrieremuligheder inden for kontor-, detailhandels- og handelsuddannelsen.

Bilag 6

Diplom fra EUC Lillebælt

Mentor X

Navn

har succesfuldt gennemført EUC Lillebælts kursus for mentorer. Kurset indeholder følgende elementer:

1. kommunikation
2. assertion
3. perception
4. mentorroller
5. psykologi: Freuds Personlighedsmodel og Maslows Behovspyramide

Efter endt kursusdeltagelse indgår vedkommende i EUC Lillebælts mentorkorps og tildeles mentee/mentee'er efter aftale med undertegnede tovholder på projektet.

For EUC Lillebælt: Laila Wilkinson

Bilag 7

Diplom fra Svendborg Erhvervsskole

Mentor X

har i skoleåret 2008/2009 fungeret som mentor for en klassekammeret.

Mentorjobbet har blandt andet indeholdt et eller flere af følgende elementer:

- morgenvækning
- socialt fællesskab i klassen
- faglig støtte i timerne
- lektiehjælp

Svendborg Erhvervsskole siger hermed mange tak for den hjælp og støtte, du har udvist.

Tovholder Hanne Hegaard

Afdelingsleder Kurt Boye

Bilag 8

Oversigt over kursusmateriale for klasselærere på Selandia

UNDERVISNINGSMATERIALE TIL KLASSELÆRERE/TOVHOLDERE Selandia Maj 2009

Indhold i undervisningsmaterialet
Kursus for klasselærere
Ordningen: Unge hjælper unge
Tovholderen har fokus på:
Klasselæreren har fokus på:
Makkerordning
Værktøjskassen ■ Elevernes ansvarlighed over for hinanden ■ Sproget og din virkelighed ■ Sproget påvirker din aktivitet ■ De seks følelsesmæssige faser ■ Hvad vil det sige at samarbejde? ■ Vi ser og hører det, vi vil se og høre ■ Hvordan værdsætter og anerkender vi hinanden. ■ Den coachende samtale og spørgsmål ■ Konfliktåndterning ■ Aktiv lytning i samtale med en person i et konfliktforhold ■ Klasselærerens opfølgning
Tekstforslag til brochure eller informationsmateriale
Gruppeopgaver ■ Det gode studiemiljø
Elevark/OH ■ Makkerordning ■ Elevernes ansvarlighed over for hinanden ■ Vi ser og hører det, vi vil se og høre ■ De seks følelsesmæssige faser ■ Konflikttrappen

Kursus for klasselærere
Varighed: ½ dag (08.15 – 11.45, herefter frokost i kantinen).
Kursusleder: Peter Friis og Aksel Leck Larsen.
Kursusformål: At hjælpe klasselærerne med metoder og værktøjer til at sikre et positivt læringsmiljø på erhvervsskolen, hvor eleverne synes og oplever, at det er sjovt og givtigt at hjælpe andre elever. Derfor overskriften: Unge hjælper unge.
Kursusindhold: Drøftelse af ordningen: Unge hjælper unge og gennemgang af materialemappen.
Kursusmappen: Indeholder simple teorioplæg til kommunikations- og læringsværktøjer, elevark, OH med beskrivelser, case og værktøjer.
Indhold og tekst kan justeres efter eget behov eller omformes efter de lokale vilkår og ønsker.
Kursusmappen findes på Selandia-CEU's intranet i sin fuldstændige form.

Ordningen: Unge hjælper unge

På erhvervsskolen har man valgt at udbyde en hjælpeordning for de unge, som vi kalder “Unge hjælper unge”.

Ordningens mål er fastholdelse af de unge i uddannelse samt at sætte fokus på mulighederne for at skabe lyst til, at eleverne kan hjælpe hinanden gennem uddannelsesforløbet frem mod en praktikplads.

Ordningen Unge hjælper unge kan bruges og gennemføres på forskellig vis alt afhængig af de lokale ønsker og behov.

Central er den individuelle ansvarlighed, hvor hensigten er, at eleverne både opnår en forståelse for, at de selv er ansvarlige for at gennemføre uddannelsen og få det maksimale ud af forløbet. Eleverne skal ligeledes have en forståelse for, at den faglige egenfærdighed bedst opnås i et positivt undervisningsmiljø med de øvrige elever i klassen eller teamet.

Dermed er der fokus på elevens sociale relation over for makker, i klassen og i team.

Det andet centrale element er den fælles ansvarlighed gennem sidemandsoplæring, hvor eleverne arbejder sammen i par eller team og har fokus på at følge og hjælpe hinanden. Sidemandsoplæring kræver en aktiv indsats fra alle elever i klassen/teamet.

De to elementer: ansvarlighed og sidemandsoplæring kommer bedst til udtryk over for eleverne gennem begrebet: Makker.

En makker er en symmetrisk relation mellem to elever inden for et team og i klassen.

Undervisningsministeriets temahæfteserie

I denne serie udsender Undervisningsministeriet publikationer om generelle eller mere specifikke aktuelle emner. Formålet er at skabe debat og inspirere til udvikling i uddannelserne.

2009:

Nr. 1 – 2009: Inspiration til fællessang (internetpublikation) (Grundskolen)

Nr. 2 – 2009: Den lyttende læser – eksempler på it som støtte til læseusikre elever på folkeskolens mellemtrin (internetpublikation) (Grundskolen)

Nr. 3 – 2009: Kodeks for ledelse på uddannelsesinstitutioner (internetpublikation) (Tværgående)

Nr. 4 – 2009: Dansk som andetsprog – gode eksempler fra fem frie grundskoler (internetpublikation) (Grundskolen)

Nr. 5 – 2009: Inspiration til obligatorisk sprogvurdering i børnehaveklassen (internetpublikation) (Grundskolen)

Nr. 6 – 2009: Ord- og regneværksteder. Erfaringer og ideer fra erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse (ISBN 978-87-603-2779-7) (Uddannelse og undervisning for voksne)

Nr. 7 – 2009: Anerkendelse, dialog og feedback. Pædagogisk ledelse på erhvervsskolerne (ISBN 978-87-603-2817-6) (Erhvervsfaglige uddannelser)

Nr. 8 – 2009: Unge hjælper unge – ideer til ungementorordningen i erhvervsuddannelserne (ISBN 978-87-603-2825-1) (Erhvervsfaglige uddannelser)

Visse trykte publikationer – som i oversigten er forsynet med et ISBN-nummer – kan mod betaling af et ekspeditionsgebyr rekvireres hos Nordisk Bog Center eller hos boghandlere. Andre trykte publikationer kan købes samme sted. For priser se:

<http://www.uvm.dk/bestil>

Internetpublikationer kan til eget brug frit downloades fra

<http://www.uvm.dk/service/Publikationer.aspx>

I denne serie udsender Undervisningsministeriet publikationer om generelle eller mere specifikke aktuelle emner. Formålet er at skabe debat og inspirere til udvikling i uddannelserne.

2008:

Nr. 1 – 2008: Plads til forskellighed – at arbejde med kultur og konflikt i folkeskolen (ISBN 978-87-630-2660-8) (Grundskolen)

Nr. 2 – 2008: Inspiration til folkeskolens sundhedsundervisning (internetpublikation) (Grundskolen)

Nr. 3 – 2008: Sproget med i alle fag – andetsprogs pædagogiske perspektiver på fagundervisningen i folkeskolen (ISBN 978-87-603-2697-4) (Grundskolen)

Nr. 4 – 2008: Det afsluttende projekt på grundforløbet i EUD (internetpublikation, dvd og booklet) (Erhvervsfaglige uddannelser)

Nr. 5 – 2008: Portfoliomethoden i erhvervsuddannelserne (internetpublikation, dvd og booklet) (Erhvervsfaglige uddannelser)

Nr. 6 – 2008: Kreativitet, produktion og identitet – fra produktionsskole til erhvervsuddannelse (ISBN 978-87-603-2721-6) (Erhvervsfaglige uddannelser)

Unge hjælper unge

Ungementorer er elever på erhvervsuddannelserne, som hjælper andre unge elever. Og mentorerne spiller en vigtig rolle på skolen: de mindsker frafaldet fra erhvervsuddannelserne, forbedrer skole- og læringsmiljøet, forhindrer mobning og øger tolerancen over for elever, som har det svært.

En række erhvervsskoler arbejder lige nu med ungementorordninger som forsøg.

Publikationen *Unge hjælper unge* gør foreløbig status over forsøgene. Målet med publikationen er at hjælpe skoler, der ønsker at etablere en ungementorordning, der har vanskeligt ved at få ordningen til at fungere – eller som blot trænger til ny inspiration.

Forsøgene med ungementorordning er støttet af satspuljemidler.